

Sygn. akt IV P 58/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 stycznia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Choszcznie IV Wydział Pracy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Tomasz Klimczak

Protokolant: sek. sądowy M. D.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 grudnia 2015 roku w C.

sprawy z powództwa

M. K.

przeciwko Skarbowi Państwa – A. Ś. w C.

o zapłatę ekwiwalentu pieniężnego za pełnienie służby ponad ustawowy wymiar

I. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa – A. Ś. w C. na rzecz powoda M. K. kwotę 4.506,00 zł (cztery tysiące pięćset sześć złotych 00/100) brutto wraz z:

- odsetkami ustawowymi od dnia 26 lutego 2013r. do dnia zapłaty ;

- odsetkami ustawowymi od kwoty 720,96 zł (siedemset dwadzieścia złotych 96/100) od dnia 26 lutego 2013r. do dnia 23 kwietnia 2014r.;

II. wyrokowi w pkt I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności w zakresie kwoty 3.785,00 zł (trzy tysiące siedemset osiemdziesiąt pięć złotych 00/100) ;

SSR Tomasz Klimczak

Sygn. akt IV P 58/15

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 12 sierpnia 2014 r., powód M. K. wniósł o zasądzenie od pozwanego oznaczonego jako A. Ś. w C. na jego rzecz kwoty 1671,09 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 lutego 2013r. oraz wypłaty świadczeń za wypracowane nadgodziny wraz z ustawowymi odsetkami naliczonymi od dnia 26 lutego 2013r. za okres od 13 sierpnia 2010r. do 25 lutego 2013r. w kwocie (...),88 oraz ustawowe odsetki od kwoty 720,96 zł od dnia 26 lutego 2013r. .

W uzasadnieniu swego stanowiska powód wskazał , iż do dnia 26 lutego 2013r. pełnił służbę jako funkcjonariusz służby więziennej w A. Ś. w C.. W ocenie powoda A. Ś. wypłacił mu zbyt niską nagrodę roczną za rok 2012r. Nie uwzględniono bowiem , iż nieobecności powoda na służbie były skutkiem schorzeń związanych z jej pełnieniem , co znalazło ostatecznie wyraz w orzeczeniu Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w S. , która uznała go za całkowicie niedolnego do służby w więziennictwie.

Powód dodał również , iż w okresie służby pełnił ją ponad ustawowy wymiar i z tego tytułu nie otrzymał stosownego ekwiwalentu pieniężnego.

Pismem z dnia 17 października 2014r. pozwany A. Ś. w C. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego (k. 44 – 45).

W uzasadnieniu swego stanowiska pozwany wskazał, że w roku 2012r. , w czasie pełnienia służby w A. Ś. w C., powód nie zgłaszał zaistnienia czasowej niezdolności do pracy w skutek choroby związanej ze służbą . Ponadto Wojewódzka Komisja Lekarska Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w S. w orzeczeniu z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uszczerbku na zdrowiu stwierdziła , iż schorzenie określone m.in. w przedłożonym przez powoda zaświadczeniu lekarskim nie stanowi podstawy do przyznania jednorazowego odszkodowania . Pozwany podkreślił również , iż powód nie zgłaszał tego faktu pracodawcy , do czego był zobowiązany celem ustalenia schorzenia związanego ze służbą . Zaniechanie powoda w tym zakresie, w ocenie pozwanego powoduje utratę możliwości „dochodzenia z tego tytułu roszczeń” albowiem nie wszczęto procedury określonej przepisami ustawy o służbie więziennej.

Odnosnie zaś roszczeń o wynagrodzenie za godziny nadliczbowe pozwany wskazał , że roszczenie to winno być oddalone gdyż uległo przedawnieniu – powód uchybił 3 letniemu terminowi określonemu w art. 226 ust. 1 ustawy o Służbie Więziennej. Nadto pozwany podkreślił, iż za okres od 29 stycznia 2011r. do 25 lutego 2014r. powodowi wypłacono z tego tytułu kwotę 1982,64 zł za 82 godziny i 30 min. , która w pełni wyczerpała jego roszczenia wobec pozwanego.

Pozwany podniósł również , że zaprezentowany przez powoda sposób wyliczenia rzekomo przysługującej mu należności jest całkowicie błędny i nie odpowiada przepisom w zakresie czasu pracy .

Pismem z dnia 13 listopada 2015r. powód sprecyzował oznaczenie strony pozwanej wskazując , że jest nią Skarb Państwa – A. Ś. w C. (k.239).

Na rozprawie w dniu 28 grudnia 2015r. (k.258) powód rozszerzył żądanie pozwu w zakresie należności z tytułu nadgodzin do kwoty 4506 zł z odsetkami ustawnymi od dnia 26 lutego 2013r. oraz sprecyzował żądanie w zakresie zasądzenia od pozwanego na jego rzecz odsetek ustawowych od kwoty 720,96 zł wskazując , że żąda ich od dnia 26 lutego 2013r. do 23 kwietnia 2014r. . W pozostałym zakresie powód skutecznie cofnął pozew .

Postanowieniem z dnia 28 grudnia 2015r. Sąd umorzył postępowanie w zakresie żądania zasądzenia nagrody rocznej za rok 2012 w kwocie 1.671,09 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 26 lutego 2013r..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 1 listopada 1997 r. do 25 lutego 2013r. M. K. pełnił służbę w A. Ś. w C., ostatnio na stanowisku oddziałowego działu ochrony.

Bezsporne , a nadto dowód :

- informacja o przebiegu służby – karta 120 – 120v akt ;

Przed dniem ustania stosunku służby powodowi przysługiwało uposażenie zasadnicze w kwocie 2111 zł oraz stałe dodatki: 881 zł – dodatek za stopień,423 zł. – dodatek za wysługę lat, 370 zł - dodatek służbowy .

Dowód:

- pismo pozwanego – karta 46 akt;

W okresie od dnia 13 sierpnia 2010r. do 25 lutego 2013r. M. K. przepracował łącznie 284,25 godzin ponad wymiar. Z tego tytułu powód otrzymał ekwiwalent pieniężny w wysokości 1982,64 zł (dnia 25 lutego 2013r. kwotę 1261,68 zł , po dniu 23 kwietnia 2014r. - 720,96 zł) w miejsce należnej mu kwoty 6488,64 zł. .

Dowód:

- dzienniki zajęć – karta 61 – 80 akt;
- plan szkoleń – karta 81 – 83 akt;
- lista obecności na szkoleniu – karta 85 – 86, 89- 90v akt;
- książka rozkładu służby sierpień 2010 – grudzień 2011;
- książka rozkładu służby styczeń 2012 – grudzień 2012;
- opinia pisemna biegłego P. D. - karta 137 – 148, 194 - 199 akt;
- pismo Dyrektora A. Ś. w C. z dnia 23 kwietnia 2014r. – karta 31 akt;
- pismo powoda z dnia 1 lipca 2015r. – karta 169 – 170 akt ;

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości .

Podstawę żądania pozwu stanowi przepis art. 137 ust.1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2010r. o Służbie Więziennej w brzmieniu obowiązującym w dniu 25 lutego 2013r. tj. w dniu ustania stosunku służbowego powoda z pozwanym Skarbem Państwa – Aresztem Śledczym w C. . Zgodnie z tą regulacją funkcjonariusz zwolniony ze służby, który przed dniem zwolnienia nie wykorzystał czasu wolnego od służby za pełnienie służby ponad ustawowy wymiar, otrzymuje ekwiwalent pieniężny, nie więcej jednak niż za 3 lata.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie nie był sporny, co do przebiegu służby powoda , okresu jej trwania oraz rodzaju tej służby. Okoliczności te ustalono w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy . Istota sporu dotyczyła wysokości przysługującego powodowi ekwiwalentu pieniężnego za pełnienie służby ponad ustawowy wymiar związku ustaniem służby. Powód twierdził bowiem , iż wypłacony mu z tego tytułu ekwiwalent w łącznej kwocie 1982,64 zł jest zbyt niski , a nadto , że nie wypłacono go w terminie tj. w zakresie kwoty 720,96 zł . Z kolei pozwany twierdził , iż w całości rozliczył się z powodem, a dodatkowo, że żądanie pozwu w tym zakresie uległo przedawnieniu .

Chcąc zatem rozstrzygnąć spór między stronami, Sąd w pierwszej kolejności musiał ustalić czy w okresie objętym sporem powód pełnił służbę ponad ustawowy wymiar oraz czy żądanie pozwu mieści się w ramach czasowych określonych w przepisie art. 137 ust. 1 przywołanej ustawy i czy w związku z tym nie uległo przedawnieniu .

I tak - jeśli chodzi o ustalenie wymiaru służby powoda Sąd w tym zakresie posiłkował się opiniami biegłego z zakresu obliczania wynagrodzeń za pracę P. D. . Opinie sporządzone przez tego biegłego są jasne, pełne, przekonujące i szczegółowo uzasadnione, z powołaniem się na konkretne okoliczności faktyczne i właściwe przepisy prawne. Dlatego też płynące z nich wnioski w ocenie Sądu nie budzą wątpliwości. Nadto przyjęte przez biegłego do opinii założenia znajdują oparcie w wyżej omówionym materiale dowodowym, przez co opinii nie można postawić zarzutów nierzetelności czy mylnych założeń.

Biegły w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy początkowo ustalił , iż powód w okresie objętym sporem pełnił służbę w wymiarze 156,25 godzin ponad wymiar ustawowy i z tego tytułu powinien otrzymać od pozwanego dodatkowo ekwiwalent pieniężny w wysokości 1622,16 zł . Jednakże uwadze Sądu nie uszło to, iż wyliczenia tego biegły dokonał w oparciu o niekompletną dokumentację, co było sygnalizowane już w opinii z dnia 18 czerwca 2015r.. Pozwany bowiem z sobie tylko znanych powodów nie przedłożył Sądowi rozkładów służby ze wszystkich dni objętych sporem. Brak zatem było możliwości ustalenia, czy powód w innych dniach, poza przypadającymi na służbę, wykonywał inną pracę np. związaną z konwojowaniem osadzonych, szkoleniami, w ramach delegacji służbowych. . Co więcej - w piśmie procesowym z dnia 1 lipca 2015r. (k. 169 – 170) powód w istocie zarzucił pozwanemu , że przedłożona przez niego dokumentacja jest niekompletna gdyż nie przedstawia jego pełnej aktywności służbowej.

Zawodowy pełnomocnik pozwanego otrzymał te zarzuty . Stąd też mógł bez trudu uzupełnić dokumentację w zakresie kwestionowanym przez powoda np. poprzez złożenie brakujących kart rozkładu służby. W ten prosty sposób pozwany mógłby wykazać . że w dniach wskazanych w piśmie z dnia 1 lipca 2015r. powód służby nie pełnił. Pozwany jednak takiego uzupełnienia nie dokonał . Prowadzi to zatem do wniosku , iż ewidencja aktywności służbowej powoda złożona przez pozwanego do akt sprawy nie może być uznana za wiarygodną i rzetelną . Dlatego też wyliczenie godzin służby powoda ponad wymiar ustawowy , a co za tym idzie należny z tego tytułu ekwiwalent pieniężny powinno również obejmować aktywność powoda wskazaną w jego piśmie procesowym z dnia 1 lipca 2015r. .

Teza ta jest tym bardziej zasadna , jeżeli weźmie się pod uwagę uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2011 r., II PK 317/10, LEX nr 1095826 (w ocenie Sądu pogląd ten w drodze analogii może mieć zastosowanie do stosunku służbowego funkcjonariusza Służby Więziennej). Czytamy w nim , że w postępowaniu odrębnym w sprawach z zakresu prawa pracy z powództwa pracownika o wynagrodzenie obowiązuje ogólna reguła procesu, że powód powinien udowadniać słuszność swych twierdzeń w zakresie zgłoszonego żądania, z tą jedynie modyfikacją, iż niewywiązywanie się przez pracodawcę z obowiązku rzetelnego prowadzenia dokumentacji, powoduje dla niego niekorzystne skutki procesowe wówczas, gdy pracownik udowodni swoje twierdzenia przy pomocy innych środków dowodowych niż ta dokumentacja.

Stąd też Sąd kierując się opinią uzupełniająca biegłego sądowego z dnia 1 września 2015r. przyjął , iż w okresie objętym sporem powód pełnił służbę w wymiarze 284,25 godzin ponad wymiar ustawowy i z tego tytułu powinien otrzymać od pozwanego ekwiwalent pieniężny w wysokości (...),64. Jeśli weźmie się przy tym pod uwagę , iż powód z tego tytułu otrzymał już od pozwanego 1982,64 zł, do zapłaty wciąż pozostaje różnica tj. 4506 zł .

Suma ta jest ekwiwalentem pieniężnym przysługującym powodowi za pełnioną służbę ponad ustawowy wymiar za okres od 13 sierpnia 2010r. do 25 lutego 2013r. . Czasookres tego roszczenia nie wykracza zatem poza termin określony treścią przepisu art. 137 ust.1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2010r. o Służbie Więziennej w brzmieniu obowiązującym w dniu 25 lutego 2013r. .

Nadto wbrew twierdzeniom pozwanego roszczenie to nie jest przedawnione. Jakkolwiek pełnomocnik pozwanego słusznie wskazuje , iż art. 226 ust. 1 ustawy o Służbie Więziennej przewiduje trzyletni termin na przedawnienie roszczenia z tytułu prawa do uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych, to jednak uwadze jego uszła dalsza część tej regulacji . Czytamy w niej , iż termin ten liczy się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne . Jeżeli zatem treść tego przepisu zestawimy z brzmieniem przepisu art 137 ust 1 oczywistym staje się wniosek, iż w realiach przedmiotowej sprawy termin ten rozpoczyna swój bieg od daty zwolnienie powoda ze służby tj. od dnia 25 lutego 2013r. . Warunkiem bowiem koniecznym do ubiegania się o wspomniany ekwiwalent jest zakończenie służby . Funkcjonariuszowi , który w niej pozostaje takie roszczenie nie przysługuje i to niezależnie od przyjętego u pozwanego okresu rozliczeniowego.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w pkt I sentencji .

Podstawę prawną orzeczenia o odsetkach od kwot wskazanych w pkt I wyroku stanowi przepis art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 137 ust 1 ustawy o Służbie Więziennej

Zgodnie z dyspozycją art. 481 § 1 i 2 k.c. „Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi [§ 1]. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy [§ 2]”.

W rozpoznawanej sprawie powód został zwolniony ze służby dnia 25 lutego 2013r. . W tym samym dniu powód powinien był otrzymać przysługujący mu ekwiwalent. . Pozwany tego świadczenia nie wypłacił w tej dacie w całości, a co za tym idzie od dnia 26 lutego 2013r. popadł w opóźnienie .

Z opóźnieniem wypłacił powodowi również kwotę 720,96 zł stanowiącą część wspomnianego ekwiwalentu . Decyzja w przedmiocie jego wypłaty zapadła bowiem dopiero w dniu 23 kwietnia 2014r. (k. 31 akt). Stąd też zasadnym okazało się zasądzenie odsetek ustawowych od tej kwoty od dnia 26 lutego 2013r. do dnia 23 kwietnia 2014r – tj. tak jak oczekiwał tego powód .

O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono na podstawie art. 477² § 1 k.p.c.. Jest to konsekwencją tego , iż sprawa o ekwiwalent , o którym mowa w art. 137 ust 1 ustawy o Służbie Więziennej jest sprawą cywilną w znaczeniu procesowym a nie materialnoprawnym - art. 1 k.p.c.. Z mocy ustawy szczególnej do jej rozpoznania jest właściwy sąd powszechny w trybie przepisów odrębnych o rozpoznawaniu spraw z zakresu prawa pracy. W związku z tym Sąd Pracy stosuje wszelkie normy procedury cywilnej jak przy rozpoznaniu sprawy z zakresu prawa pracy w tym jest zobowiązany do zastosowania art. 477²§1 k.p.c. i nadania z urzędu wyrokowi zasądzającemu należności rygor natychmiastowej wykonalności do jednomiesięcznego wynagrodzenia powoda. Sam fakt, iż powód nie jest pracownikiem w rozumieniu przepisów prawa pracy nie ma tu żadnego znaczenia. Skoro ustawa szczególna odsyła do stosowania w sporze sądowym określonych przepisów procedury to w pełnym a nie wybiórczym zakresie. Odmienna interpretacja prowadziłaby do wniosku, iż Sąd miałby stosować jedynie te przepisy, w których nie pojawia się słowo „pracownik”, co pozostawałoby w oczywistej sprzeczności z brzmieniem art. 1 k.p.c. w zw. z art. 220 ustawy o Służbie Więziennej – pkt II sentencji .

SSR Tomasz Klimczak